

AS EPLER & LORENZ

KESKKONNARUANNE
2023

SISUKORD

SISUKORD.....	2
1. Ettevõtete ajalugu, kontekst, käsitusala ja huvipooled.....	3
2. Missioon ja visioon.....	4
3. Juhtimissüsteemi kirjeldus ja üldised nõuded.....	4
4. Keskkonnapoliitika.....	5
5. Keskkonnaaspektid keskkonnamõju hindamine.....	6
6. Keskkonnaalased õiguslikud nõuded.....	8
7. Keskkonnaeesmärgid, -ülesanded ja kavad.....	9
8. Keskkonnaalase tegevuse tulemuslikkus.....	10
8.1. Veeseire.....	11
8.2. Heitmed õhku.....	12
9. Keskkonnaaruande kinnitamine.....	12

1. ETTEVÕTETE AJALUGU, KONTEKST, KÄSITLUSALA JA HUVIPOOLD

Epler & Lorenz AS (E&L) alustas tegevust 1991.aastal, mil käivitati esimene jäätmete põletamise rotatsioonahi Baltimaades. Esimeseks tegevusalaks oli õlijäätmete kogumine ja põletamine. 1992.a. aastal omandas ettevõtte ohtlike jäätmete käitluslitsentsi ja laiendati kogutavate jäätmete nomenklatuuri. 1994 aastal alustati koostöös Tartu Linnavalitsusega ohtlike jäätmete kogumisringide korraldamist. 1995 aastast alates tegeletakse saneerimistööde teostamisega. 2006 aastal rekonstrueeriti rotatsioonahi ja ehitati välja puhastusseadmed, et viia põletusprotsess vastavusse Euroopas kehtivate keskkonnanõuega. 2007.a. märtsist on E&L Lõuna-Eesti Ohtlike Jäätmete Kogumiskeskuse operaator. 2010.a. akrediteeriti E&L labor standardi ISO 17025 põhjal. 2011.a. omandas ettevõtte ISO 9001 ja ISO 14001 sertifikaadid. 2013 aastal valmis Keskkonnainvesteeringute Keskuse toetusel pakendi- ja ehitusjäätmete käitluskeskus koos kompostimisväljakuga. 2015 aastal muutus ettevõtte omanike ring ning E&L ühines endise Kesto OÜ-ga. 2017. aastal väljastati ettevõttele ISO 18001 standardi sertifikaat (hilisemalt ISO 45001 sertifikaat).

E&L-il on sõlmitud ohtlike jäätmete käitlemise püsilepingud ettevõtetega üle Eesti ning laialdast koostööd tehakse kohalike omavalitsustega. Lepinguliste klientide arv üle 700. Kogutakse kõiki peamisi ohtlike jäätmete ja probleemtoodete liike ning lisaks pakendi- ja ehitusjäätmeid.

Ettevõtte põhitegevus toimub kolmes käitluskeskuses. Töötajate arv on ligi 50.

AS Epler & Lorenz tegevuste põhieesmärgiks on klientide soovide maksimaalne täitmine ja kompleksne teenindamine järgides keskkonnanõudeid, tagades ettevõtete efektiivse majandamise ja kasumi tootmise. Ettevõtte üldstrateegiaks on olla maksimaalselt kliendikeskne, pakkuda kvaliteetset teenust ning hoida optimaalsed kvaliteedi ja hinna suhet, tagades sealjuures keskkonna säilimise, saastamise vältimise, töötajatele ohutu töökeskkonna ning ressursside optimaalse kasutamise.

Ettevõtte tegevus on koondunud järgmistesse põhisuundadesse:

- **taaskasutatavate jäätmete kogumine, vedu ja käitlus –**
 - ✓ pakendijäätmete kogumine, vedu ja käitlus;
- **ohtlike jäätmete kogumine, vedu ja käitlus –**
 - ✓ ohtlike jäätmete kogumine lepingupartneritelt;
 - ✓ ohtlike jäätmete kogumine statsionaarsetes kogumispunktides;
 - ✓ ohtlike jäätmete kogumine kogumisringidel;
 - ✓ ohtlike jäätmete põletamine jäätmepõletusahjus energia tootmiseks;
 - ✓ jäätmekütuste valmistamine;
 - ✓ keskkonnakaitseliste puhastustööde teostamine.

Ettevõtte käitlusala EÜ määruse nr 1221/2009, muudetud määrustega 2017/1505/EL ja 2018/2026/EL, raames on tava- (s.h. olme-) ja ohtlike jäätmete kogumine, -töötus ja -kõrvaldus ning materjalide taaskasutusele võtmine.

Ettevõtte erinevatest tegevuskohtadest on EÜ määruse nr 1221/2009, muudetud määrustega 2017/1505/EL ja 2018/2026/EL, raames kaetud põhitegevuskohad ja üks vaheladu:

- **Lõuna-Eesti ohtlike jäätmete käitluskeskus – Ravila 75a/77, Tartu;**
- **Tallinna ohtlike jäätmete kogumiskeskus – Suur-Sõjamäe 37/39, Soodevahe, Rae vald;**
- **Kuremäe käitluskoht – Kuremäe, Rosma küla, Põlva vald, Põlva maakond.**

Oma tegemistes oleme püüdnud olla igati kaasaegsed, juurutanud uusi tehnoloogiaid ning koolitanud oma meeskonda.

Klientide suhtes oleme paindlikud ja kliendisoove arvestav, sest meeldiv koostöö ning kliendi rahulolu tagab meie tugevuse.

Kaasame aktiivselt töötajaid ettevõtte igapäevaste tegevuste arendamiseks, strateegiate välja töötamiseks ning ellu viimiseks. Igapäevaselt osalevad erinevad töötajad erinevates töögruppides, kus igal töötajal on võimalus panustada ettepanekutega. Tagasidet töötajatele antakse regulaarsetel koosolekutel ning infotundides (koolitustel).

AS Epler & Lorenz huvipooled on

- ✓ omanikud, investorid;
- ✓ töötajad;

- ✓ kliendid;
- ✓ hankijad, tarnijad;
- ✓ kreditorid;
- ✓ alltöövõtjad ja koostööpartnerid;
- ✓ riigi- ja kohalike omavalitsuste asutused;
- ✓ kogukond.

Huvipoolte nõuded on üldjuhul fikseeritud kirjalikes lepingutes ja kokkulepetes, samuti tellimus- ja kinnituskirjades, jäätmeveo ja käitlustegevuste keskkonnanõuded on koondatud keskkonnalubadesse, mille taotlemisel on võimalus oma arvamust avaldada ka kohalikul omavalitsusel, naabritel, ümbritseval kogukonnal. Seadusandlusest tulenevatele asjakohastele nõuetele (s.h. keskkonnalubades olevatele) vastamist peavad ettevõtted oma tegevuses elementaarseks ja kohustuslikuks, teiste huvipoolte ootustele ja nõuetele vastavad ettevõtted võimaluste piires võttes arvesse majanduslikku otstarbekust, töötajate heaolu ja võimalikku ohtu nende tervisele ning tegevuse mõju osutatava teenuse kvaliteedile.

2. MISSIOON JA VISIOON

Meiega puhtam ja tervem elukeskkond Eesti linnades ja külades.

Visioon 2027: Moodsa tehnoloogia ning professionaalsete oskustega ringmajandust väärtustav Eesti Juhtiv erinevate materjalide taaskasutaja ning keskkonna- ja kommunaalteenuste osutaja.

3. JUHTIMISSÜSTEEMI KIRJELDUS JA ÜLDISED NÕUDED

Keskkonnanjuhtimissüsteem on osa ettevõtte üldisest juhtimissüsteemist.

AS Epler & Lorenz on rakendanud juhtimissüsteemi (edaspidi: JS) vastavalt standardite ISO 9001:2015, ISO 14001:2015, ISO 45001:2018 (edaspidi: standardid) ja EÜ määruse nr 1221/2009, muudetud määrustega 2017/1505/EL ja 2018/2026/EL, (edaspidi: EMAS määrus) nõuetele ning järgib ja täiustab seda pidevalt.

JS rakendamise, töötervishoiu, tööohutuse, keskkonna ja kvaliteedijuhtpõhimõtete (poliitika) väljatöötamise ja järgimise aluseks on ettevõtte tegevustega kaasnevate riskide, ohtude ja mõjude (s.h. keskkonna) kaardistamine, tundmine ja vajadusel nende (näiteks negatiivse keskkonnamõju) kõrvaldamine või vähendamine ning võimalike nõuete kaardistamine ja nende rahuldamine.

AS Epler ja Lorenz on rakendanud JS ja järgib ning täiustab seda jätkuvalt vastavalt nõuetele, mis on toodud standardites ISO 9001:2015, ISO 14001:2015 ja ISO 45001:2018 ning EMAS määruses. Ettevõtte

- on määratlenud ettevõtte töötervishoiu, tööohutuse, keskkonna ja kvaliteedijuhtpõhimõtted;
- on määratlenud kõik töökeskkonnas esinevad töötervishoiu- ja tööohutuse riskid, ohud ning nende mõju ettevõtte heaks või nimel töötavatele isikutele ja võtnud kasutusele meetmed nende kõrvaldamiseks või lubatud tasemeni viimiseks ning võtnud neid arvesse oma eesmärkide püstitamisel;
- on määratlenud kõik keskkonnaaspektid (s.h. kaudsed, mis võivad tuleneda kolmandate isikutega suhtlemisest), hinnanud nende mõju keskkonnale ja võtnud aspekte, millel on keskkonnale oluline mõju, arvesse eesmärkide püstitamisel;
- on püstitanud töötervishoiu, tööohutuse, keskkonna ja kvaliteedieesmärgid ja –ülesanded ning on kohustatud neid järgima;
- on koostanud töötervishoiu, tööohutuse, keskkonna ja kvaliteedieesmärkide ja –ülesannete täitmiseks vastavad juhtimiskavad;
- on määratlenud JS-i toimimiseks rollid, vastutuse ja kohustused;
- on määranud kindlaks koolitusvajadused ning viinud läbi vastavad koolitused;
- on taganud, et kõik ettevõtte heaks või nimel töötavad isikud oleksid teadlikud töötervishoiu, tööohutuse, keskkonna ja juhtpõhimõtetest (poliitikast), oma tööalaste toimingute võimalikust olulisest mõjust töö-, ümbritsevale keskkonnale ja töö, teenuse kvaliteedile, kindlaks määratud protseduurireeglitest kõrvalekaldumise võimalikest tagajärgedest ning oma rollist ja kohustusest JS vastavuse saavutamisel;
- on kehtestanud protseduurid juhtimissüsteemi kavandamiseks, toimimiseks, kontrollimiseks ja korrigeerivaks tegevuseks;

- on välja selgitanud õnnetuste ja hädaolukordade tekkimise võimalused, rakendanud meetmed nende ennetamiseks, olema valmis nende puhul tegutsema ning leevendama nendega kaasneva võivaid töötervishoiu- ja keskkonnamõjusid;
- seirab, mõõdab ja järgib töö- ning ümbristevale keskkonnale ja töö, teenuse kvaliteedile olulist mõju avaldavate tegevuste põhinäitajaid, talletades informatsiooni, mis võimaldab jälgida tegevuse tulemuslikkust;
- on kindlaks- ja kättesaadavaks teinud Eesti Vabariigis kehtivad õigusnõuded ja nõuded, mis ei tulene Eesti Vabariigi seadusandlusest (nt. kontsernipoolsed nõuded) ning on need rakendatud ettevõtte tegevuse, töötervishoiu ja tööohutuse riskide, toodete ja teenuste kvaliteedi, keskkonnaaspektide suhtes;
- hindab oma tegevuse vastavust õigus- ja administratiivaktidele;
- viib perioodiliselt läbi JS auditeid;
- korraldab juhtkonnapoolseid ülevaatusi, et tagada süsteemi jätkuvat sobivust, vastavust ja tõhusust;
- on määratlenud juhtimistegevuste, ressursihanke, tooteteostuse ja mõõtmiste protsessid ning määranud kriteeriumid ja meetodid nende protsesside toimimise ja ohje tagamiseks.

Juhtkonna esindajaks on määratud kvaliteedijuht, kelle kohustused ja volitused on:

- standardite ISO 9001, ISO 14001, ISO 45001:2018 ning EÜ määruse nr 1221/2009, muudetud määrustega 2017/1505/EL ja 2018/2026/EL, nõuetele vastava juhtimissüsteemi jaoks vajalike protsesside loomise, elluviimise ja alalhoidmise tagamine;
- juhtimissüsteemi nõuete kehtestamise, rakendamise ja järgimise tagamine;
- tippjuhtkonna teavitamine juhtimissüsteemi toimivusest ja parendusvajadusest.

JS elluviimiseks ja järelevalveks vajalikud ressursid (inimressursid, erioskused, tehnoloogia ja finantsressursid) määratakse juhtkonna poolt eelarves ja investeerimisplaanides.

4. KESKKONNAPOLIITIKA

Standardite ISO 9001:2015, ISO 14001:2015 ja ISO 45001:2018 ja EMAS määruse kohaselt on juhtkond määratlenud, heaks kiitnud ja kinnitanud ettevõtte juhtpõhimõtted (poliitika), mis juhivad Eesti Vabariigi ja kontserni töötervishoiu, tööohutuse, keskkonna- ja kvaliteedinõuetest ning järgivad standardite ISO 14001:2015, ISO 9001:2015, ISO 45001:2018 ning EÜ määruse nr 1221/2009, muudetud määrustega 2017/1505/EL ja 2018/2026/EL, nõudeid.

Juhtpõhimõtted sobivad ettevõtte tegevuse, toodete või teenuste iseloomu, ulatuse ja keskkonnamõjuga. Need on kooskõlas elutsükli vaatega ning sisaldavad järjepideva parendamise ja saastamise ärahoidmise kohustust ning kohustust tegutseda vastavuses asjakohaste õigus- ja administratiivaktidega ning muude nõuetega. Juhtpõhimõtted on edastatud kõigile ettevõtte heaks või nimel töötavatele isikutele ning on lisaks käesolevale käsiraamatule kättesaadavad:

- töötajatele ettevõtte serveris ja infotahvlitel;
- üldsusele ettevõtte kodulehel <http://www.epler-lorenz.ee>.

AS EPLER JA LORENZ keskkonna-, kvaliteedi-, töötervishoiu ja tööohutusepoliitika on:

- kvaliteetse, klientide nõudmisi rahuldava, töötaja- ja keskkonnasõbraliku jäätmekäitluse (s.h. ohtlike jäätmete käitluse) teenuse pakkumine juhindudes õiguslikest jms nõuetest ning kaitstes keskkonda;
- keskkonnasaastamise vältimine või selle vähendamine jäätmete veol ja käitlemisel ning ettevõtte üldises majandustegevuses;
- materjali- ja energiaressursside säästlik kasutamine;
- taaskasutatavate jäätmete käitlemise mahu suurendamine eesmärgiga anda need tagasi ringlusse ja vähendada selliste jäätmete ladestamist prügilasse;
- keskkonna- ja inimsõbraliku ning võimalikke riske arvesse võttes ohutu töökeskkonna loomine, tagamine ja pidev parendamine.

AS EPLER & LORENZ kohustub:

- järgima ettevõtete tegevuses standardite ISO 14001:2015, ISO 9001:2015, ISO 45001:2018 EÜ määruse nr 1221/2009, muudetud määrustega 2017/1505/EL ja 2018/2026/EL, vajalikke nõudeid ja tagama, et kõik töötajad neid teaksid ja oskaksid ellu viia;
- täitma Eesti Vabariigis kehtivaid õigus- ja muid nõudeid;
- tundma ja järgima töötervishoiu, tööohutuse, keskkonna- ja kvaliteedijuhtpõhimõtteid (poliitikat);
- ennetama ja ära hoidma õhu- vee- ning pinnasesaastamist;
- tarbima säästlikult, kütust, energiat, vett, tooteid jms ressursse;

- kasutama ja hooldama heaperemehelikult, vastavalt kasutuseeskirjadele seadmeid, masinaid ning hooneid, säästes sellega ressursse;
- kasutama võimalikult keskkonnasõbralikke materjale ja tooteid;
- täiustama tehnoloogiat, juhtimisviise ja –protsesse ning nende kvaliteeti, et vähendada võimalikku negatiivset keskkonnamõju ja mõju töökeskkonnale;
- arvestama olemasolevate ning uute toodete ja teenuste arendamisel kõiki keskkonna-, kvaliteedi- ning töökaitse (s.h. töötervishoiu, tööohutuse) aspekte;
- kaitsma töötajate, klientide ja üldsuse tervist ning ohutust;
- looma töötajatele sobiva ohutu töökeskkonna, võttes arvesse võimalikke riske ja ohte nende igapäevases töös, ja seda pidevalt parendama;
- ennetama ning vältima vahejuhtumistest tuleneda võivaid vigastusi ja põdurust töötajatele;
- vältima ning ennetama keskkonnakahjudega õnnetusi ja hädaolukordi, oskama tegutseda nende tekkimisel;
- teavitama üldsust jäätmekäitlusega kaasnevatest keskkonnamõtjudest ja selle vähendamise viisidest;
- teenuste pakkumisel tagama klientide jm huvipoolte nõuete ja vajaduste arvestamine ning nende täitmine;
- pakkuma ja propageerima klientidele taaskasutatavate jäätmete sorteeritud kogumist ning keskkonnasõbralikke jäätmekäitluse lahendusi;
- teenuste pakkumisel tagama teenuste kvaliteeti ning tähtaegsust jms klientidele antud lubaduste täitmist;
- suurendama ehitus- ja muude püsijäätmete ümbertöötlemist nende taaskasutamiseks, vähendades sellega prügilasse ladestatavate jäätmete kogust;
- suurendama ohtlike jäätmete kokkukogumist ja taaskasutusse suunamist vähendades sellega ohtlike jäätmete prügilatesse ladestatavate jäätmete kogust ja vältides nende sattumist keskkonda
- kavandatavate tegevuste puhul hindama keskkonnamõju ja leidma keskkonnasõbralikemaid lahendusi;
- pidevalt parendama ettevõtete keskkonnategevust;
- täiustama pidevalt töötervishoiu, tööohutuse, keskkonna- ja kvaliteedijuhtimissüsteemi.

AS EPLER & LORENZ töötervishoiu, tööohutuse, keskkonna- ja kvaliteedijuhtimise juhtpõhimõtted on ettevõtte juhtimissüsteemi aluseks, määrates ära keskkonda säästva, elutsükli vaadet arvestava ning kvaliteeti ja ohutut töökeskkonda tagava tegevuse suuna ning põhimõtted.

5. KESKKONNAASPEKTID KESKKONNAMÕJU HINDAMINE

Kõikide ettevõtte tegevuste ja teenuste osas hinnatakse võimalikke keskkonnaaspekte mõju ja tõsiduse hinnangute alusel asukohtade lõikes.

AS Epler & Lorez tegevused, millel on olulised negatiivsed keskkonnaaspektid:

- tava- ja ohtlike jäätmete kogumise ja transpordiga seotud tegevused;
- tava- ja ohtlike jäätmete ladustamise ja ümberlaadimisega seotud tegevused;
- tava- ja ohtlike jäätmete käitlusega seotud tegevused tegevused;
- mehhanismide parkimine, masinate ja konteinerite remont ning hooldus;
- administratsioon.

Positiivne keskkonnaaspekt kaasneb taaskasutatavate jäätmete kogumise ja käitlusega korduv- ning taaskasutamise (s.h. ringlussevõtu) eesmärgil.

Otsesed keskkonnaaspektid on seotud ettevõtte põhitegevusega ning teenindus-tootmisprotsessis ressursside tarbimisega.

Kaudsed keskkonnaaspektid on eelkõige seotud alltöövõtjate ja klientide tegevuste ja nende tulemuslikkusega. Kaudsete keskkonnaaspektide puhul on oluline hinnata, kuidas ja millisel määral ettevõtte võib neid aspekte mõjutada.

TABEL 1. Olulised keskkonnaaspektid		
Olulise keskkonnamõjuga aspekt	Keskkonnamõju	Tegevuse kirjeldus
Ehitiste, masinate ja tehnika, seadmete, konteinerite, tööriistade, sisseseade,	Taastumatu looduvarede vähenemine	Haldus, jäätmete kogumine ja transport, jäätmete (ajutine) ladustamine ja ümberlaadimine, taaskasutatavate

kontoritarvete kasutus		jäätmete käitlus
Elektrienergia kasutus	Taastumatu looduvarede vähenemine	Valgustus hoonetes ja territooriumil, elektriseadmete kasutus
Soojusenergia kasutus	Taastumatu looduvarede vähenemine	Küte hoonetes
Tulekahju	Võimalik õhureostus, taastumatute loodusvarade vähenemine	Haldus, jäätmete kogumine ja transport, jäätmete (ajutine) ladustamine ja ümberlaadimine, taaskasutavate ja ohtlike jäätmete käitlus
Kütuse kasutamine	Taastumatu looduvarede vähenemine	Jäätmete kogumine ja transport, jäätmete ümberlaadimine, taaskasutavate ja ohtlike jäätmete käitlus
Heitgaaside emissioon	Õhukvaliteedi langus, kasvuhoooneefekt	Jäätmete kogumine ja transport, jäätmete ümberlaadimine, taaskasutavate ja ohtlike jäätmete käitlus
Erinevate ohtlike jäätmete vastuvõtmine ja ladustamine	Ohtlike jäätmete (k.a. freooni baasil töötavad külmikud) nõuetekohane ladustamine ei tekita üldjuhul ümbritsevatele elu- ja looduskeskkonnale märgatavat kahju. Hooletu ladustamine võib kaasa tuua nii visuaalse kui keskkonnareostuse (pinnase, lähedal asuva veekogu saastumine).	Jäätmete kogumine, jäätmete (ajutine) ladustamine ja ümberlaadimine, ohtlike jäätmete käitlus
Vedelate ohtlike jäätmete (kemikaalide, lahustite, kütuse ja õlijäätmete) vastuvõtmine ja ladustamine	Oht juhuslike, tahtmatute või määramatute ladustatud õli- ja kütuse, kemikaalide ülevoolamiste, lekete või väljalaskude kaudu sattuda keskkonda. Võivad reageerida teiste ladustatud materjalidega, kahjustada inimese tervist. Ladustamise mõju keskkonnale sõltub eelkõige ladustatava aine omadustest. Süttimis-, plahvatuse- ja tuleoht.	Jäätmete kogumine, jäätmete (ajutine) ladustamine ja ümberlaadimine, ohtlike jäätmete käitlus
Müra	Elu- ja looduskeskkonna kvaliteedi vähenemine.	Jäätmete käitlus
Lend ja koldetuhk, saastunud aktiivsüsüsi (tekib kuni 10% põletatavate jäätmete kogusest)	Saasteainete leostumine ja sattumine pinnasesse. Pinnase saastumine ladustamiskohas.	Jäätmete põletus
Taaskasutus, soojusenergia tootmine POSITIIVNE ASPEKT	Positiivne mõju, mis vähendab taastumatute loodusvarade tarbimist, prügilate täitumist ning jäätmete ladestamisega kaasnevat keskkonnareostust.	Jäätmete põletus
Taaskasutatavate jäätmete kogumine ja taaskasutusse suunamine POSITIIVNE ASPEKT	Positiivne mõju, mis vähendab taastumatute loodusvarade tarbimist, prügilate täitumist ning jäätmete ladestamisega kaasnevat keskkonnareostust.	Jäätmete kogumine ja transport, jäätmete (ajutine) ladustamine ja ümberlaadimine, taaskasutavate jäätmete käitlus
Keskkonnareostus	Visuaalne reostus lendprahi jms tekkimisel, pinnase, lähedal asuva veekogu saastumine jäätmete valesti pakendamisel ja ladustamisel,	Käitluskoha lähiümbruse saastumine maha valgunud, laiali paiskunud jäätmetega.

		ohtlike aineid sisaldava pesuvee mittekogumisel ja mahavalgumisel, saastunud pinnase mittepiisaval käitlemisel	
SADEVESI – juhtimine veekogusse vastavalt keskkonna- ja/või veesaasteloale		Veekeskonna saastumine	Veekeskonna saastumine (BHT7, KHT, Nyld, P, NAF, hõljuvaine jne).

Tabelis 1 on kirjeldatud keskkonnaaspektide ja –mõjude hindamise koondtulemusi. Keskkonnaaspektide tähtsuse kindlakstegemisel lähtutakse varasematest keskkonnavalastest vahejuhtumitest, kogutud keskkonnatulemuslikkuse infost (kasutatud materjalid ja tooraine, protsesside käigus tekkivad jäätmed ja heitmed, jäätmete kogumine ja käitlus ning taaskasutus, s.h. ringlusse suunatud jäätmete osakaal jms) ning keskkonnavalaste õigus- jm aktide nõuetest ning nendele vastavusest.

6. KESKKONNALASED ÕIGUSLIKUD NÕUDED

Õiguslike ja muude nõuetega pidevaks kursis olekuks ning oma vastavuskohustuste täitmiseks on loodud õigusaktide jms nõuete elektrooniline andmebaas, mille ajakohastamise eest on vastutavad valdkonna juhid ja spetsialistid. Ajakohaste muudatustega kursis olemiseks kasutab ettevõtte Riigi Teataja keskkonda. Täiendavalt on ettevõtte Eesti Ringmajandusettevõtete Liidu, mille eesmärk on kujundada ringmajandus- ja jäätmevaldkonna poliitikaid ning olla jätkusuutliku ringmajanduse eestvedaja, laiemalt ka keskkonnateemade algataja ning kaasaraäkija, liige ning seeläbi osalevad ettevõtte töötajad aktiivselt erinevates töögruppides ja aruteludes.

Oma igapäevases keskkonnavalases tegevuses lähtub ettevõtte asjakohastest Euroopa Liidu, Eesti Vabariigi ja kohalike omavalitsuste õigusaktidest tulenevatest nõuetest. Peamised riikliku tasandi õigusaktid, mida ettevõtte oma tegevustes peab arvesse võtma ja järgima on

- ✓ Jäätmeseadus,
- ✓ Tööstusheite seadus,
- ✓ Atmosfääriõhukaitse seadus
- ✓ Pakendiseadus,
- ✓ Keskkonnatasude seadus,
- ✓ Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadus,
- ✓ Keskkonnaseire seadus,
- ✓ Kemikaaliseadus,
- ✓ Tuleohutuse seadus
- ✓ nendel seadustel põhinevad alamaktid.

Kohalikul tasandil järgib ettevõtte erinevate omavalitsuste jäätmehoolduseeskirju ning käitluskoha olemasolu korral muid asjakohaseid eeskirju ja nõudeid.

Ettevõtte igapäevaseks keskkonnavalaseks tegevuseks on vajalik vastavate keskkonnavalubade olemasolu. Keskkonnavalubade taotlused sisaldavad muuhulgas ettevõtte integreeritud juhtimissüsteemi kirjeldust, tehnoloogia protsesside, tehnilise varustatuse, parima võimaliku tehnika kirjeldust (PVT) ning võrdlust parima võimaliku tehnika osas. Ettevõtte järgib oma tegevuses järgmiseid PVT dokumente:

- ✓ Integrated Pollution Prevention and Control. Reference Document on Best Available Techniques (BAT) Reference Document Waste Treatment, October 2018 (WT)
- ✓ Komisjoni Rakendusotsus (EL) 2018/1147, 10. august 2018, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/75/EL alusel jäätmekäitluse parima võimaliku tehnika (PVT) alased järeldused (WT BAT)
- ✓ Integrated Pollution Prevention and Control. Reference Document on Best Available Techniques for the Waste Incineration, August 2006 (WI)
- ✓ Integrated Pollution Prevention and Control. Reference Document on Best Available Techniques on Emission from Storage, July 2006 (EfS)
- ✓ Keskkonnaministri 29.04.2004 määrus nr 39 "Ohtlike jäätmete ja nende pakendite märgistamise kord" (KKM nr 39)
- ✓ Vabariigi Valituse välisleping 30.09.1957 "Ohtlike veoste rahvusvahelise autoveo Euroopa kokkulepe" (ADR)
- ✓ Siseministri 02.09.2010 määrus nr 44 "Põlevmaterjalide ja ohtlike ainete ladustamise tuleohutusnõuded" (SM nr 44)

Ettevõtte väljastatud keskkonnavaload on avalikud ning kättesaadavad keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS. Vastavalt keskkonnavalubades fikseeritud nõuetele, esitab ettevõtte Keskkonnaametile

kogutud/käideldud jäätmete info (jäätmearuanne) ning välisõhuseire (välisõhusaaste aruanne) ja veeseire andmed (veesaastearuanne).

Ettevõttele on väljastatud 3 keskkonnakompleksluba (Tallinna ohtlike jäätmete käitluskeskus luba nr L.KKL.HA-52415 – peatatud augustis 2023, Lõuna-Eesti ohtlike jäätmete käitluskeskus luba nr KKL/317497, Kuremäe käitluskoht KKL-517235). Keskkonnakomplekslood on asukohapõhised ja tähtajatud. Keskkonnakomplekslooga käitistele teostab Keskkonnaamet (varasemalt Keskkonnainspeksioon) järelvalve kontrollid regulaarselt, üldjuhul 1x aastas. Tallinna käitluskeskust külastas Keskkonnaameti järelvalve 2022 aasta novembris (järelkontroll jaanuaris 2023), Lõuna-Eesti käitluskeskust külastati samuti sügisel 2022.

Vastavuskohustuste täitmist hinnatakse regulaarsete auditite ja sisekontrollide ning erinevate ametite kontrollide käigus ning tulemusena. Siseauditid toimuvad vastavat ettevõtte siseauditite plaanile ning varasemate auditite, väliste kontrollide jms tulemustele.

7. KESKKONNAEESMÄRGID, -ÜLESANDED JA KAVAD

Keskkonnanäesmärgid ja keskkonnanäesanded on kindlaks määratud lähtuvalt ettevõtte keskkonnapoliitikast ja olulise keskkonnamõjuga tegevustes ning koondatud Juhtimiskavasse.

Eesmärk	Ülesanne, tegevus	Tulemus
Taastumatute loodusvarade tarbimise vähendamine, ladestamisele suunatavate jäätmete koguse vähendamine ja suurema koguse materjali taaskasutamine	Ohtlike jäätmete taaskasutuse suurendamine - olemasoleva põletusahju renoveerimine, uue põletustehase soetamine-paigaldamine	<ul style="list-style-type: none"> Olemasoleva põletusahju renoveerimine lõkatud 2020 Covid pandeemia tõttu edasi aastasse 2021 Lõuna-Eesti käitluskeskuses uue tehase ehitusele eelnevalt on vajalik keskkonnamõjude hindamine, mille teostus on plaanis 2021-2022, tehase ehitus plaanis 2022-2023.
Taastumatute loodusvarade tarbimise vähendamine, kütuse kulu jälgimine ja optimeerimine, hooldusainete kasutamise ja heitgaaside emissiooni optimeerimine	Teekondade optimeerimine ja teeninduse efektiivsuse tõstmine - aegunud tehnika uuendamine, konteinerite jälgimissüsteemi rakendamine	QR jälgimissüsteemi rakendamise projektist on tehtud esimene etapp - kleebiste paigaldus, inventuuri ja jälgimissüsteemi rakendamine on plaanis 2021, kuna 2020 aastal puudus IT-l vastav ressurss arenduseks.

2021-2023 aasta eesmärgid on peamiselt seotud käitlusvõimekuse parandamise, ringlussevõetavate jäätmete koguse suurendamise ning säästlikuma ressursi kasutusega.

Eesmärk	Keskkonnamõju	Ülesanne	Tegevused
Taastumatute loodusvarade tarbimise vähendamine, ladestamisele suunatavate jäätmete koguse vähendamine ja suurema koguse materjali taaskasutamine	Positiivne mõju, mis vähendab taastumatute loodusvarade tarbimist, prügilate täitumist ning jäätmete ladestamisega kaasnevat keskkonnareostust Taastumatu loodusvarade	Ohtlike jäätmete taaskasutuse suurendamine	<ul style="list-style-type: none"> Lõuna-Eesti käitluskeskuse olemasoleva põletusahju renoveerimine – ahju renoveerimisele täna suudeti 2023 tootlikust suurendada ca 10%. Uue põletustehase ehitamine Lõuna-Eesti käitluskeskuses (vajalik eelnev KMH) – 2023 muudeti projekti ja

	vähenev Võimalik keskkonnareostus		<p><u>ehitusloataotlust ning menetlus võttis planeeritust kauem aega: 2024 I pa on plaanis leida ehitaja ning alustada ettevalmistus-töödega.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Olemasoleva põletusahju ümberpaigaldamine Tallinna kaitluskeskusesse (vajalik eelnev KMH) – <u>edasi lükatud.</u> • Täiendavate jäätmeliikide kaitlusvõimekuse arendamine Lõuna-Eesti kaitluskeskuses – <u>elektroonikajäätmete kaitlusega alustati mais 2023.</u> • Ladustamisvõimekuse suurendamine Kuremäe kaitluskeskuses täiendavat ladustamisvõimaluste loomine 2023-2024 – <u>üks täiendav ajutine ladustamisala võeti kasutusele 2023 aasta II pa-s.</u> • Tallinna jäätmekäitluskeskuse taastamine – <u>vajalike lammutus ja ehituslubade taotlemine toimus II pa-s 2023 ning jätkub 2024, ehitamisega on plaanis alustada 2024 I kv.</u>
--	---	--	---

8. KESKKONNAALASE TEGEVUSE TULEMUSLIKKUS

Ettevõtte igapäevase keskkonnategevuse tulemuslikkuse põhinäitajad esitatakse järgmiselt:

- arv A, mis tähistab kogu aasta sisendit/mõju ettevõtte tegevuses asjaomases valdkonnas;
- arv B, mis tähistab ettevõtte poolt aasta jooksul vastuvõetud jäätmete kogust (s.h. Klientidelt otse kogutud jäätmed, jäätme- ja keskkonnajaamades vastuvõetud jäätmed ning kaitluskeskustes vastuvõetud jäätmed) tonnides;
- arv R, mis tähistab suhtarvu A/B.

TABEL 4. Keskkonnatulemuslikkuse näitajad aastatel 2020-2023								
SISSE-VÄLJA	2021	2022	2023	Ühik	2020	2021	2022	2023
Vastuvõetud jäätmed, B	38591	34199	35420	t				
	A	A	A		Suhtarv R (A/B)	Suhtarv R (A/B)	Suhtarv R (A/B)	Suhtarv R (A/B)
ENERGIA KASUTUS								
Tarbitud elektrienergia	742638	743727	597442	kWh	12,676	19,244	21,747	16,867
VEE KASUTUS								
Tarbitud vesi	863	1131	1051	m3	0,016	0,022	0,033	0,030
KÜTUSE KASUTUS								

Kasutatud kütus	175876	180997	198428	l	3,591	4,557	5,292	5,602
JÄÄTMED								
AS Epler & Lorenz käitluskustes käideldud jäätmed, s.h. ringlussevõtt (R-toimingukood)	29948	29259	33936	t	0,909	0,776	0,856	0,958
AS Epler & Lorenz poolt prügilatele üle antud jäätmed	1775	1718	1906	t	0,041	0,046	0,050	0,054
Jäätmete omateke	205	169	2140	t	0,003	0,005	0,005	0,060
HEITMED ÕHKU								
Süsinikdioksiidi heitkogus CO2	2015	2029	2076	t	0,039	0,052	0,059	0,059
MAAKASUTUS								
Käitiste kogu maakasutus	86812	86812	86812	m2	0,642	2,250	2,538	2,451
Hoonestatud maa ala kokku	9783,6	9783,6	9783,6	m2	0,108	0,189	0,286	0,276
Jäätmete omateke suurenes 2023 aastal märgatavalt Tallinna (Suur-Sõjamäe) käitluskuskes toiminud põlengu järgselt koristatud jäätmete tõttu. Kütuse kulu suurenes, kuna peale Tallinna (Suur-Sõjamäe) käitluskuskes põlengut, ei olnud võimalik jäätmeid selles asukohas eelkäidelda, ümberlaadida ning jäätmed veeti klientidelt otse Lõuna-Eesti (Ravila) käitluskuskesse.								

Jäätmeruanded, mis ettevõtte iga-aastaselt esitab Keskkonnaametile, sisaldavad oluliselt detailsemat infot jäätmete liikide, koguste, päritolu, käitluse ja üleandmise kohta, kuid kuna tegemist on ettevõtte äritegevuse seisukohalt mõnevõrra delikaatsete andmetega, siis nende täiemahulist avalikustamist ettevõtte ei pea Ebaausa konkurentsi takistamise ja ärisaladuse kaitse seaduse § 5 kohaselt asjakohaseks.

8.1. Veeseire

Lõuna-Eesti ohtlike jäätmete käitluskuskes sademevee seiret teostatakse vastavalt keskkonnakompleksloa nõuetele kord kvartalis. Kehtivate proovivõtumeetodi toimingute järgimiseks peab juhinduma keskkonnaministri 03.10.2019 määrusest nr 49 „Proovivõtumeetodid“, proovivõtja peab olema atesteeritud vastavas valdkonnas veeseaduse § 243 lg 5 alusel kehtestatud korra kohaselt. Kehtivad proovid peavad olema analüüsitud akrediteeritud laboris, sh vastab keskkonnaministri 28.06.2019 määrusele nr 23 "Nõuded vee füüsikalise-keemilise ja keemiliste parameetrite uuringuid teostavale katselaborile, nende uuringute raames tehtavatele analüüsidele ja katselabori tegevuse kvaliteedi tagamisele ning analüüsi referentsmeetodid". Analüüsitulemused koos katseprotokollide koopiatega sisestatakse Keskkonnaameti keskkonnaotsuste infosüsteemi KOTKAS.

TABEL 6. Sadeveeseire 2021-2023								
Kompostimisaunad								
Aasta	Periood	pH	HEL	BHT	Püld	Nüld	Nafta	KHT
2021	aasta	7,55	24,00	19,25	0,24	14,15	0,00	64,00
2022	aasta	7,28	45,25	12,00	2,98	1,48	0,53	57,00
2023	aasta	7,65	17,15	13,35	0,17	1,35	0,43	17,00
Kogumiskuskes								
Aasta	Periood	pH	HEL	BHT	Püld	Nüld	Nafta	KHT
2021	aasta	7,74	17,17	4,46	0,26	8,98	0,08	40,24
2022	aasta	7,80	15,00	9,00	0,25	2,80	0,00	51,00
2023	aasta	2,57	2,75	1,75	0,05	2,10	0,00	0,00
Kompostiväljak								
Aasta	Periood	pH	HEL	BHT	Püld	Nüld	Nafta	KHT
2021	aasta	7,80	9,08	3,48	0,29	1,35	0,00	8,50
2022	aasta	7,35	17,60	13,75	0,57	4,68	0,00	25,75
2023	aasta	7,75	13,90	7,65	0,17	3,10	0,15	5,50
Lubatud piirväärtus			40	15	1	45	5	125

Saasteainete ületamine 2020 aastal on tingitud transpordi käigus purunenud mahuti lekkimisest. Peale tuvastatud mahuti purustamist, teostati reostuse likvideerimine, platsi puhastus ning korduv sademevee kogumise süsteemi läbipesu. Saasteainete ületamine 2021 aastal on põhjustatud sügisese keskmiselt porisema ilma tõttu porivee sadeveekaevudesse sisse jooksmisega. BHT, Nüld ja HA näitajate puhul on pigem tegu bioloogiliste protsesside näitajatega.

8.2. Heitmed õhku

Lõuna-Eesti ohtlike jäätmete käitluskeskuse põletuse käigus tekkivate saasteainete sisaldused ei tohi ületada keskkonnaministri 28.06.2013 määruses nr 49 „Jäätmepõletus- ja koospõletustehastest väljuvates gaasides sisalduvate saasteainete heite piirväärtused ning välisõhku väljutatava heite piirväärtustele vastavuse hindamise kriteeriumid“ kehtestatud piirväärtusi. Nõuded mõõtmistele on kehtestatud keskkonnaministri 20.06.2013 määruses nr 39 „Nõuded saasteainete sisalduse regulaarsele mõõtmisele jäätmepõletus- ja koospõletustehastest väljuvates gaasides ning heitvees“.

TABEL 7. Välisõhku väljutatud saasteained ja nende heitkogused 2021-2023

Cas nr	Nimetus	Lubatud aastane heitkogus	2021	2022	2023
NM/VO	Mittemetaansed lenduvad orgaanilised ühendid	69,996 t	4,1021	0,969	0,045
VOC-com	Lenduvad orgaanilised ühendid kütuse põletamisel	0,209 t	0,1029	0,114	0,060
PM-sum	Tahked osakesed, summaarsed	0,078 t	0,0661	0,078	0,076
10102-44-0	Lämmastikdioksiid	9,901 t	2,8457	2,762	1,784
630-08-0	Süsinikmonooksiid	1,296 t	0,8809	0,842	1,070
05.09.7446	Vääveldioksiid	1,659 t	0,3955	0,625	0,484
7664-39-3	Vesinikfluoriid	0,022 t	0,0104	0,021	0,008
7647-01-0	Vesinikloriid	0,238 t	0,1052	0,055	0,064
71-43-2	Benseen	0,692 t	0,0535	0,009	0,000
PCDD/PCDF	Polüklooritud dibenso-p-dioksiinid ja dibensofuraanid	311040 mg	0,0000	0,000	0,000
7440-02-0	Nikkel ja lahustavad ühendid, ümberarvutatuna niklik	2,799 kg	0,0000	0,000	0,001
7440-47-3	Kroomi (VI) ühendid, ümberarvutatuna kroomiks	3,836 kg	0,0006	0,001	0,001
7439-92-1	Plii ja anorgaanilised ühendid, ümberarvutatuna plii	3,162 kg	0,0011	0,003	0,003
7440-50-8	Vask ja anorgaanilised ühendid, ümberarvutatuna vaseks	1,037 kg	0,0009	0,001	0,000
7439-96-5	Mangaan ja ühendid, ümberarvutatuna mangaaniks	1,244 kg	0,0008	0,001	0,001

9. KESKKONNAARUANDE KINNITAMINE

Bureau Veritas Eesti OÜ, kes on akrediteeritud töendaja, kinnitab peale AS Epler & Lorenz keskkonnajuhtimissüsteemi ja 2023. aasta keskkonnanaruande kontrollimist, et organisatsiooni keskkonnanaruandes esitatud teave ja andmed on usaldusväärsed ja õiged ning vastavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1221/2009, 25. november 2009, organisatsioonide vabatahtliku osalemise kohta ühenduse keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteemis nõuetele. Käesolevas aruandes on rakendatud Euroopa Komisjoni määrust (EL) 2017/1505, 28. augustist 2017 ja Euroopa Komisjoni

määrust (EL) 2018/2026, 19. detsembrist 2018, milledega muudeti Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse (EÜ) nr 1221/2009 lisad I, II, III ja IV.

Keskkonnaaruanne on kinnitatud

Janno Semidor
EMAS tõendaja
Bureau Veritas Eesti OÜ
<https://www.bureauveritas.ee/>
/allkirjastatud digitaalselt/